

УДК 521.131.2:7.03

**КЛЮЧОВІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
СТИЛЮ МЕЛЕТІЯ КІЧУРИ****Л. С. Касіян**

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;
тел. +380 (342) 59-60-74; e-mail: lubakasian@ukr.net*

У статті здійснено спробу охарактеризувати ключові етапи формування індивідуального стилю Мелетія Кічури. Проаналізовано динамічну самоорганізацію індивідуального стилю автора: від наслідування до власної творчої манери; доведено, що сатиричне світовідчуття є домінантою авторських стильових пошуків.

Ключові слова: самоорганізація, наслідування, манера, індивідуальний стиль, сецесія, іронія, сатира.

В умовах національного культурно-державного відродження, яке переживає Україна на сучасному етапі, теоретичного та практичного вирішення потребує проблема відновлення та повернення народові його багатовікової культурної спадщини. У цьому контексті невідповідним є великий інтерес до всіх т.зв. «білих плям», у тому числі й у доробку тих авторів, творчість яких досліджувалися або частково, або з ідеологічним викривленням. Власне, у подібній (до щойно окресленої) ситуації опинилася спадщина багатьох українських письменників початку ХХ століття. Серед них і творчість Мелетія Кічури – галичанина, письменника, громадсько-культурного діяча, багатогранної особистості.

Період його творчого становлення – поч. ХХ століття – був часом зміни естетичних систем, бурхливого пошуку кожною національною літературою власної траєкторії розвитку, що породжувало творчий неспокій, спробу знайти себе як митця і зрозуміти ті домінанти стильових різновидів модернізму, які найбільше відповідали його художньому баченню світу. Вихідною в дослідженні є позиція, згідно з якою творчість Мелетія Кічури може бути осмислена шляхом виявлення індивідуально-авторських маркерів його стилю, які наскрізно проходять через увесь доробок, забезпечуючи сприйняття цього митця як унікальної творчої індивідуальності. Чітке розуміння стильових домінант письменника дає можливість визначити його роль і місце в літературному процесі, а головне – створити його світоглядний портрет як певну структуровану естетичну систему, яка увиразнювалася, удосконалювалася та самоорганізовувалася. Тобто під самоорганізацією ми розуміємо еволюцію стильової своєрідності письменника: від наслідування до манери, а згодом – стилю*.

* У статті використовуємо відому ідею Й. В. Гете про три стани розвитку стилю: наслідування, манера, стиль. – Л. С.

Як митець, Мелетій Кічура перебував у стані пошуку стилю, рефлексивно апелюючи до суб'єктивно-об'єктивного часу та простору свого життя, творчо виформовуючи авторський життєпис. Його поетичний дискурс постає вираженням авторової душі, простором самоаналізу й самоузагальнення, спробою втілити себе сповна, ретроспективно відтворити цілісність пережитого.

Матеріалом апробації зазначених положень обираємо зібрані відомості про життєвий і творчий шлях Мелетія Кічури, його поетичний доробок, критичні матеріали про його творчість, епістолярну спадщину, архівні матеріали та ін.

Справді-бо, літературний процес кінця XIX – початку XX століття перебував під впливом зміни суспільних формацій та світоглядних парадигм. Саме в такий період з'являються перші проби пера Мелетія Кічури. Як зазначає Василь Нагірний, автор хронікально-документальної повісті-есе про Мелетія Кічуру «Дві долі одного життя», «переповнений враженнями юнак саме у Львові почав віршувати. Перші поетичні творіння викладав у журналі «Праця і згода» – щомісячнику, <...> входив у редколегію цього журналу» [10, с. 13].

У 1899 році Мелетій Кічура вступив до Львівського університету, проте це йому не завадило писати, редагувати, займатися громадською діяльністю. Суспільні та політичні зміни в державі спонукають юнака «з новою силою друкуватися, зокрема в студентській «Україні молодій» – одному з перших загальноукраїнських часописів, у якому протягом усього часу від 1900-го по 1903 рік виходили твори ще одного приятеля – Леся Мартовича, а також Лесі Українки, Антіна Крушельницького, Михайла Яцкова <...> Дебютував також у «Літературно-науковому віснику» під редакцією членів НТШ Михайла Грушевського та Івана Франка у Львові» [10, с. 17].

Поет був членом прогресивного студентського товариства «Січ», тісно спілкувався з головою цього об'єднання – Марком Черемшиною, входив до філії робітничого товариства «Родина», члени якого мали чималу бібліотеку та великий вплив на вихідців із Галичини. Окрім того, захоплювався музикою, спілкувався з Євгеном Перфецьким, який закінчив музичні студії у Віденській консерваторії. Тобто митець був активним громадським діячем, дотичним до прогресивних дискусій щодо розвитку літератури, позначеної європейськими тенденціями.

Водночас ми розуміємо, що Мелетій Кічура як письменник формувалася у складний період, можна сказати, перебуваючи між двома світами: львівсько-віденським модерним життям та низьким суспільним рівнем буття галицького села, де залишилася його родина. Звичайно, такі протиріччя породжували несприйняття дійсності. Тут, безумовно, доречними будуть міркування Соломії Павличко щодо цього часу: «Під впливом наукових відкриттів, нових філософських гіпотез і, власне, життя модерна людина поступово втрачала певність у цінностях попере-

дньої епохи, скепсис ставав виразником духу часу, пізнання бачилося як процес суб'єктивний, а його результати як відносні» [11, с. 31].

Перший етап творчості Мелетія Кічури частково позначений наслідуванням, постійним шуканням свого творчого «Я». Підтвердженням таких пошуків є те, що письменник зчаста послуговувався різними псевдонімами: Гринько Грудка, Віллі Шворка, Зеновій; криптонімами К. М. О., М. К. Така кількість псевдонімів слугувала Мелетію Кічурі радше як креативна самохарактеристика, творчий пошук. Тут доречно буде згадати про дружні шаржі Якова Струхманчука з поетичним текстом Віллі Шворки. Ці іронічні чотиривірші мали конкретних адресатів, колег і друзів Мелетія Кічури. Зауважимо, що саме використання засобів комічного у поетичній творчості є однією із ключових рис індивідуального стилю поета.

Спостерігаємо також активний процес пошуку творчого «я» шляхом наслідування і в перекладацькому доробку митця. Мелетію Кічурі належить перший журнальний переклад німецькою мовою творів Лесі Українки, окремих поезій Тараса Шевченка. З німецької мови перекладав поезії Фрідріха Шиллера, з французької – Шарля Бодлера.

Дмитро Рудик писав: «...його твори у свій час пробивали шлях українській поезії поза межі української території. Кічура оригінальний на українському ґрунті лірики, що його порівнювали з Бодлером. Поет змагав заглянути в нутро суті життя, ловить в ньому нюанси... Та Кічура поет того порядку, що не тільки не тікає від життя, а навіть вглиблюється в нього, боліє його болем. Як художник, добирає ніжних красок, тонких образів» [цит. за: 12, с. 4]. У щойно цитованих судженнях Дмитра Рудика бачимо акцент не на механічному перенесенні чужих здобутків, а на ретельному шліфуванні митцем свого стилю.

Логіка наведених суджень дозволяє припустити, що творчі пошуки Мелетія Кічури зумовлені, так би мовити, «сценарієм самоорганізації» його індивідуального стилю, пошуком шляху розвитку власної манери письма.

Повертаючись до характеристики динамічної структури самоорганізації ідіостилу письменника за допомогою описаної вище тріади Й. В. Гете «наслідування – манера – стиль», зауважимо: якщо перші спроби пера галицького поета позначені наслідуванням, шуканням індивідуальної манери, то наступні – дають підставу стверджувати вже не про міру наслідування, а про власну манеру письма, про формування ідіостилу.

Філософія життя, пізнання істини, понурі пейзажі, розкриття внутрішнього світу, меланхолійно-тужливі інтонації, культ страждання, настрій розпачу й відчаю, намагання українського інтелігента в непростій ситуації вирішити одвічне питання буття, а також – осмислення смерті як ключового топосу, довкола якого структурується думка автора, – провідні вектори проблематики і тематики двох перших збірок Мелетія Кічури. Декадентська естетизація смерті оприявлена в збірці «Без кер-

ми» образами могильної пустки, похоронної процесії, загробного світу, передвісників смерті – галок, чорних круків, цвинтарної тематики. Наприклад: *Дзвонили дзвони вулицями, / Гудів понурий, похоронний спів – / І нарід, наче тихошумна хвиля, / На цвинтар плив під проводом попів. / Між народом, на чорнім возі, / Сиділа смерть, мовчазна і грізна; / Та мовчанням вже світу голосила: / Непобідима тільки я одна. / І гордо в'їхала крізь браму / З мертвим суперником у своїх ніг – / Немов всевластна, всіх світів цариця, / Переступила вічності поріг* [3, с. 67].

Митець у поезіях своєї дебютної збірки «Без керми» зумів не лише поєднати декадентські й символістські образи, а й витворити специфічний концепт, що став характерною ознакою сецесійного стилю. Важливою особливістю сецесійних образів у поезії Мелетія Кічури є їхня екзотичність з притаманним їй естетизмом. Митець епатував свого читача частим використанням образів рослинності з яскраво вираженими декадентськими настроями: *Рута, рута і безлисті рожі, / І любистки чорні, перецьвилі, / Поміж ними нетлі чорнокрилі, / На загробних висланців похожі. / Посіріли зводи сафірові, / Під ногами скиби не покоси, / Позгасали ранки пурпурові, / В іней стялись животворні роси* [3, с. 89]. Всі ці теми, образи, мотиви, використовуючи термін Олександра Соколова, назвемо «носіями стилю» Мелетія Кічури.

Щойно наведені приклади засвідчують, що в ліриці поета згенеровані зазначені носії стилю, зумовлені суспільно-історичним тлом, оточенням письменника, свободою мистецтва. Вони, перебуваючи у постійній взаємодії, формували художньо-естетичну цілісність індивідуального стилю Мелетія Кічури. Проводячи паралелі з науковими дослідженнями цього періоду, доречно буде згадати думки Степана Хороба. Аналізуючи літературознавчий доробок Івана Франка, науковець підкреслив «нове, модерне в нашій літературі й мистецтві, котре все очевидніше ставало на зламі минулих століть, (Іван Франко. – Л.К.) пов'язував насамперед не з тематикою, а, як уже акцентувалося, із засобами відображення «високої культури витонченої душі» [14, с. 29].

В епістолярній спадщині Мелетія Кічури варто виокремити листування з Богданом Лепким. Взаємини цих двох талановитих людей і листування митця із «молодомузівцем» Сидором Твердохлібом, Осипом Маковеєм, критичні зауваги Миколи Євшана, мали неабиякий вплив на творчість Мелетія Кічури. Акцентування автором важливості таких стосунків промовисто виявляється у листах до своєї нареченої Марії Глинської: «Саме що прочитав я до кінця рецензію Лепкого – вийшло так, як я писав у попереднім листі, – представив мене публіці, спеціально мене відрекомендував зі всякими належними і неналежними почестями. Мене се дуже потішило, то лише тому, що се тобі справить приємність... Зате побачимо, з чим виїде Євшан, – з того боку не сподіюся нічого доброго. Одначе в моїх руках лист Маковея – в якому без похвал все сказане, чого мені треба, – другу збірку видаю восени напевно – і

маю підставу числити, що добре на ній зароблю. Твій Мельо» (збережено авторський стиль – Л. К.) [10, с. 26].

Характерно, що образний устрій ранньої лірики Мелетія Кічури, максимально наближений до модерної, не зникне і в пізніх поезіях митця. Водночас тенденція до естетизації, а саме: споглядання гармонії природи, використання образів, сюжетів, тем, мотивів міфології, класицизму, ренесансу, античності, унормованої форми сонету – стануть характеристикою поезії, позначеної рисами неокласицизму. Микола Зеров так охарактеризував творчу манеру Мелетія Кічури: «Поетичний хист поета найлегше себе почуває серед книжних ремінісценцій, літературних образів, серед поважних сонетних ритмів» [1, с. 179]. Така співвіднесеність традицій і новаторства теж стане проявником ідіостилю поета. Наприклад, *Не Чайльд Гарольд я, ні, та я й не Дон Кіхот, / Хай їхні пристрас-ті мені близькі та рідні, / Хай тягне щось мене до цих крутих висот, / Де тіні їх лежать, величні та безплідні. / Блукав і я колись по лабіринтах дум, / По нетрях почувань і вчинків, і безвілля; / Любив мовчання скель і моря вічний шум, / Леліав, наче скарб, химери божевілля. / Та я родився там, де Черемош і Сян, / Де поміж вербами розкинулись оселі, / Як плісняві гриби, глухі та невеселі. / І серце мов проткнув іржавий ятаган, / Коли я зрозумів трагедію без слів, / Що грається не в жарт — мільйонами митців* [5, с. 6]. Власне традиційний жанр сонета в творчості Мелетія Кічури вказує не лише на єдність української поезії зі світовою, а й відтворює процес самотнього розвитку індивідуального стилю поета.

Підтвердженням цих міркувань, безумовно, є друга збірка поета «Tempi passati», видана в Коломії 1913 року. Доречно буде згадати думки В. Іванишина з приводу індивідуального стилю. Він наголошував, що «стиль письменника залежить передусім від ідіолекту, що зумовлений «національністю, місцем проживання, віком, фахом, соціальним станом» [2, с. 206].

На той час Коломия була центром культури і мистецтва. Василь Нагірний дуже докладно описує цей період життя поета. Ці факти для нас також важливі, адже вони розповідають про талант, світогляд митця, його громадянську позицію.

«1911 рік став для Мелетія багатим на різні події. Весною був присутній на відзначенні 50-річчя від смерті Т. Шевченка, яке організувала коломийська молодь та патріотично налаштовані мешканці міста, незважаючи на заборону польського старости. В цьому році поховав батька, втратив також близького товариша на літературній ниві Леся Гринюка з Воскресінців. Акурат тоді у місті гастролював Гуцульський театр під орудою письменника і бандуриста з Харкова Гната Хоткевича, ревним прихильником якого був Кічура. Мелетій брав діяльну участь у популяризації громадського товариства «Рідна школа», агітував засновувати українські бурси (шкільні гуртожитки), захоронки (дошкільні виховні

заклади), допомагав, як то кажуть, і словом, і чином. Тісно співпрацював з газетою «Покутське слово». Звідси, з коломийського порогу, Мелетій з дружиною вирушили в піші та колійові пізнавально-етнографічні подорожі Карпатами» [10, с. 30]. Мелетій Кічура захоплювався усною народною творчістю, етнографією гуцулів та покутян, любив співати коломийки, ладканки, колядки, щедрівки. Записував фольклор у навколишніх селах, грав народні пісні на фортепіано.

Важливим для характеристики індивідуального стилю Мелетія Кічури є й інші факти біографії. Коло спілкування поета вражає. Скажімо, він завжди був у центрі важливих подій: став діяльним членом радикального руху під головуванням Івана Франка, Михайла Павлика, підтримував дружні стосунки з Андрієм Баб'юком (Мирослав Ірчан), членами «Покутської Трійці» – Марком Черемшиною, Лесем Мартовичем, Василем Стефаником. «Водночас, Мелетія Кічуру лучили добрі стосунки з іншими радикальними послами: Кирилом Трильовським з Коломиї, Левком Бачинським з села Серафінці Городенківського повіту, доктором Іваном Макухом з містечка Товмача (Глумач)» [10, с. 34]. Деякі з цих постатей стали героями його ліричних творів. Однак 1914 рік ознаменував кардинальні зміни в житті митця і став межею, після якої – письменницьке мовчання (14 років). Достеменно не відомо, коли були написані твори, які поет опублікував у 1928 році. Однак ці збірки покажуть нам іншого Мелетія Кічуру, «покаліченого» війною та полонем, «зачарованого Сходом», але з надією на щасливе майбутнє: *Вільна Україно! Чи ява, чи сон? / Та ген від Амура до Сяну / Несуться побідно, як грізний циклон / Акорди Свободи* [10, с. 52]. Життя кардинально змінилося не тільки зовні, іншим стало й коло спілкування поета. Згодом Мелетій Кічура у листі до дружини напише: «Сі строфи написав я одного ранку, коли ще усі спали і не було такого пекельного гармидеру... Посилаю їх тобі для ілюстрації настрою, який панує тепер між нами...» [10, с. 52].

Водночас ще раз зауважуємо, що не потрібно розмежовувати творчість Мелетія Кічури на окремі періоди. Ми радше наполягаємо на синергетичній характеристиці розвитку стилю галицького поета. Для підтвердження наших думок процитуємо Олену Семенець: «Вона (синергетична парадигма) дозволяє інтегрувати принципи природничого й гуманітарного пізнання і на ґрунті цієї інтеграції переорієнтувати дослідження так званих людиновимірних систем з опису послідовної зміни культурно-історичних явищ на пояснення глибинних причин і механізмів їх еволюції» [13, с. 9].

Хоча авторська поезія пізнішого періоду суттєво відрізняється від ранньої, все ж ідіостиль Мелетія Кічури завжди більшою чи меншою мірою тяжіє до іронії, відвертої чи глибоко прихованої, еднаючись з емоційністю та експресивністю авторського письма: *В Станіславові рух і рейвах, / Як ніколи. / На готелі обернули / Суд і школи. / З'їхалися*

«батьки народу», / Мов на жнива. / Не настачити котлетів / Ані пива. / Партий, фракцій – набирайте / Хоч на вила [7, с. 45]. Ускладнена асоціативність та іронічність письма була помітна і в інших творах, темами яких було життя галицького селянства, використання конкретних фактів громадського життя (поезія «Гей, друзи!», «На шлях заляг стоглавий, лютий змій» та ін.); заглиблення в соціальний генезис типів (поезія «Граки», «Путники», «Кому слід» та ін.); розкриття соціальної і психологічної зумовленості вчинків людей («Лев, жаба і телятко», «Гордість», «Крізь п'яний стиск і крик, крізь океани гнилі» та ін.).

Процес осмислення письменником важливого для себе сенсу в світі, який постійно змінюється, – одна з найважливіших проблем нашого дослідження. Така динаміка виражається у множині означених проявників – у «потоці слів», образів, оцінках, емоційному ставленні до подій, індивідуальному світовідчутті митця та ін.

Доречним тут буде влучний вислів Василя Нагірного: «Ейфорія від нашої національної революції першої чверті двадцятого століття дуже швидко змінилася на розчарування» [6, с. 60]. І творчість Мелетія Кічури, який реагував на суспільні зміни, підтверджує цей факт, зокрема, він пише додому: «...тут не іде до ліпшого, а до гіршого, і кожної днини можуть пройти радикальні зміни. На все треба бути приготованим... Єсть Україна, та немає українців» [6, с. 60]. Безумовно, такі настрої підсилювалися відірваністю від рідних країв, політичною невизначеністю. Василь Нагірний в есе про цей період написав: «Найбільшою розрадою для нього (Мелетія Кічури. – Л.К.) стали краяни-галичани, такі ж, як він, недавні фронтовики, які творили самотню західноукраїнську діаспору на берегах Дніпра» [6, с. 63].

У 20-роках Мелетій Кічура прилучився до активного громадського і культурного життя в радянській Україні. Був одним із редакторів альманаху «Руку братам», пізніше став завідувачем канцелярії Української Державної Академії мистецтв, викладав іноземні мови у Київському художньому інституті. «А тим часом у столиці Мелетій Кічура зближується з письменниками-наддніпрянцями, які повірили в проголошену Сталіним українізацію. Серед його побратимів – Григорій Косинка, Володимир Сосюра, Борис Антоненко-Давидович» [6, с. 67]. Тут варто згадати й про членство в революційній спілці «Західна Україна». Це радше засвідчило, що у нових радянських умовах з'явився письменник, твори якого позначені революційним пафосом. «Тепер кожен твір, наче мітинговий транспарант. Складається враження, що перед читачем постає віршований літопис» [6, с. 64], що теж стало проявником індивідуального стилю Мелетія Кічури.

У творах пізніх збірок «Передодні», «Останні могікани» чітко простежуються дві тенденції: з одного боку, наявні новаторські урбаністичні мотиви («Сучасний Львів», «В Станіславові рух і рейвах» та ін.), оспівування, романтизація образу січового стрільця (як правило, формально

такі твори вписуються у тематику київського періоду творчості Мелетія Кічури), а з другого, – реалістичний погляд на дійсність і критика, де поряд і сатиричним зображенням українського устрою чітко простежується тенденція до споглядання вчинків українських лідерів та їхніх союзників. Безумовно, історія розставила всі крапки над «і», і ми сьогодні під іншим кутом зору сприймаємо означені події. Однак актуальним у процесі дослідження ідіостилю Мелетія Кічури залишається і те, що поет, будучи спостерігачем бурхливих суспільних зрушень, мав своє суб'єктивне бачення, на жаль, політично заангажоване. Скажімо, у збірках київського періоду висвітлювалися події перебудови суспільства, висувалися революційні гасла, був відчутний відвертий присмак ідеологічної нав'язливості, водночас неодмінно відчуваємо у них убоління за злидні і бідність українського народу, за позбавлення України права на свободу. Незважаючи на вказане змістове наповнення, зазначені події у формальному аспекті чітко засвідчують формування оригінальної творчої манери автора, оприявлюють домінанту його ідіостилю – сатиру: *Кохана Австрії! Не плач за мною, / Коли я випаду зі строю, / У тебе стільки ще синів, / Таких прекрасних вояків. / А я, на жаль, поет-ледащо, / Я завше мав тебе нізащо. / Не добачав, немов на сміх, / Неоцінених цнот твоїх. / І нині, ще б коли я міг, / Я б посадив тебе на ріг. / І колисав, б гойдав на розі, / Аж не заснула б ти у бозі. / Так що ж: людина я – не бик, / І не виношу бабський крик* [6, с. 34].

Пристрасний пафос галицького поета засвідчує гостре прагнення жити по-іншому, перейматися тими проблемами, над якими вболіває суспільна думка. Водночас можемо зауважити, що Мелетій Кічура в цей період часу схилився до роботи з конкретним матеріалом – певними явищами, ситуаціями, конфліктами, зображенням характерів, соціальних прошарків, до висвітлення певної проблематики і тематики, що спричиняється чинниками індивідуального стилю, зокрема, суспільно-історичними подіями, індивідуальними особливостями письменника, його світоглядом, досвідом. І така взаємодія чинників трансформується у конкретні носії індивідуального стилю галицького поета.

Індивідуальний стиль Мелетія Кічури – складна багатогранна система, яка постійно еволюціонувала і видозмінювалася. Аналіз ключових етапів формування індивідуального стилю допоміг окреслити і реконструювати процес пошуку творчого «я»: від періоду наслідування до формування творчої манери. Ми добре розуміємо, що художній простір Мелетія Кічури глибоко позначений суспільно-політичними, естетичними, національними, особистими чинниками. Репрезентовані дослідження щодо зазначеного етапу формування ідіостилю увиразнить думка, яка суголосна з нашою характеристикою художньої цілісності поета: «Як бачимо, навіть за умов ідеологічно-політичного засилля митці, які володіють умінням зображати світ, пропускаючи його крізь призму власного

світовідчуття й генетично-духовного досвіду свого народу, можуть залишатися справді оригінальними» [9, с. 257].

За творчою працею Мелетія Кічури завжди стояло особливе авторське бачення світу, досвід, талант, світоглядна й естетична концепція, у якій визначені суть і характер особливого письменницького внеску, його домінанти – сатири. Своєю чергою, вона зумовила: 1) динаміку художньо-творчого процесу в свідомості письменника і реципієнта, 2) специфіку художніх засобів як каналів передачі досвіду суспільства, а також природу самої естетичної реальності. Окреслені вектори визначають «художньо-словесну візуалізацію» на кожному із ключових етапів формування індивідуального стилю Мелетія Кічури.

Література

1. Зеров М. Рецензія на книгу: Кічура М. На старті / М. Зеров // Життя й революція, 1928. – №5.
2. Іванишин В. Нариси з теорії літератури: навч. посіб. / В. Іванишин – К.: ВЦ – Академія, 2010. – 256 с.
3. Кічура М. Без керми / М. Кічура. – Краків: Строби заходом Б. Лепкого, накладом В. Кушніра, 1910. – 181 с.
4. Кічура М. *Tempi passati* / М. Кічура. – Коломия: Накладом автора, 1913. – 181 с.
5. Кічура М. На старті: Поезії / М. Кічура. – Кн. 4. – К.: Спілка революційних письменників «Західна Україна», 1928. – 92 с.
6. Кічура М. Відблиски кричі: Поезії / М. Кічура. – К.: Спілка революційних письменників «Західна Україна», 1930. – 128 с.
7. Кічура М. Передодні / М. Кічура. – К.: Спілка революційних письменників «Західна Україна», 1930. – 219 с.
8. Кічура М. Останні могікани / М. Кічура. – К.: Західна Україна, 1930. – 29 с.
9. Луцак С. Домінанта як ментальне осердя художньо-естетичного процесу (на матеріалі української літератури межі ХІХ-ХХ століть): [монографія] / С. Луцак. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2010. – 400 с.
10. Нагірний В. Дві долі одного життя / В. Нагірний – Івано-Франківськ: НАІР, 2016. – 109 с.
11. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / С. Павличко. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
12. Романюк І. «Немов лавина з гір...» (до 100-річчя з дня народження Мелетія Кічури) / І. Романюк // Червоний прапор. – 1981. – 13 березня.
13. Семенець О. Синергетика поетичного слова / О. Семенець. – Кіровоград: Імекс ЛТД, 2004. – 338 с.
14. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм. Символізм. Експресіонізм) [монографія] / С. Хороб. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. – 412 с.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 11.04.2017 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Луцак С. М.*

**KEY STAGES OF FORMING INDIVIDUAL STYLE
MELETIY KICHURA'S****L. S. Kasiian**

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
76000, m. Ivano-Frankivsk, Shevchenko St., 57;
e-mail: lubaksian@ukr.net*

The article attempts to characterize the key stages of the formation of the individual style of Meletiy Kichura. Dynamic self-organization of the individual style of the author from imitation to his own creative manner is analyzed. It is proved that satirical attitude is the dominant author's stylistic quest.

Keywords: *self-organization, imitation, manner, individual style, secession, irony, satire.*